

ОМЕЛЬЧЕНКО Григорій Омелянович (04. 05. 1951, с. Новоселиця Миргород. р-ну Полтав. обл.) — політичний і громадський діяч, правознавець. Генерал-лейтенант (2007). Народний депутат України (1994–2012). Кандидат юридичних наук (1986), доцент (1992). Герой України (2010). Орден князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2007). Закін. Київський університет (1976). Відтоді працював у органах внутр. справ; від 1986 викладав у Київ. вищій школі МВС СРСР. Делегат 28-го з'їзду КПРС (1990), входив до фракції «Демократична платформа». Ініціював створення слідчих комісій з розслідування злочинів тоталітар. сталін. режиму, пільг і привілеїв парт. номенклатури та причин Чорнобил. катастрофи 1986. У 1992–94 — нач. відділу боротьби з корупцією і організов. злочинністю Гол. упр. військ. контррозвідки СБУ. У ВР України 2–6 скликань — чл. Президії (1994–96), голова (1994–98), чл. (1998–2012) Комітету з питань боротьби з корупцією і організов. злочинністю. Член Парламент. асамблеї Ради Європи (2006–10). Голова (1992–93, 2002–05), заступник голови (2005–18), почес. голова (від 2018) Співки офіцерів України. У 1999 спільно з нар. депутатом України А. Єрмаком створив депутат. об'єднання «Антимафія», що викрило численні факти корупції і хабарництва у вищих ешелонах влади, став одним із ініціаторів заснування книжк. серії «Правди і суду» (1998–2014), у якій видано матеріали цього об'єднання. Був головою депутат. слідчих комісій з розслідування об-

ставин викрадення і вбивства журналіста Г. Гон'адзе та щодо приховування вищими посадовими особами відкриття за кордоном валют. рахунків і коштів на них. 1994–95 віднайшов за кордоном фірми і валютні рахунки П. Лазаренка на десятки мільйонів доларів. У квітні 1997 ген. прокурор Г. Ворсінов незаконно порушив щодо О. кримінал. справу і вніс до ВР України подання на отримання згоди на притягнення його до кримінал. відповідальності. О. інкримінували, зокрема, зведення наклепу на П. Лазаренка та оточення Л. Кучми про їхні валютні рахунки за кордоном, підроблення банків. документів щодо перерахування мільйон. валют. коштів на ці рахунки, перевищення служб. повноважень, втручання в діяльність правоохорон. органів. Після звільнення П. Лазаренка і Г. Ворсінова із займаних посад (липень 1997) обвинувачення з О. було знято, справу закрито за відсутністю події і складу злочину. 2009 ініціював порушення СБУ кримінал. справи за фактом здійснення посадовими особами СРСР геноциду-голодомору в Україні у 1932–33, у 2010 Апеляц. суд Києва визнав голодомор 1932–33 геноцидом українського народу (укр. нац. групи), організованим керівництвом більшов. тоталітар. режиму в СРСР. 2014 направив ген. прокурору та голові СБУ заяву про порушення кримінал. провадження проти президента-втікача В. Януковича за вчинення держ. зради і розв'язання у співучасті з президентом Росії В. Путіним агресив. війни проти України. Автор і співавтор Конституції України (1996), Кримінал. кодексу України (2001), Законів України «Про боротьбу з корупцією», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними» (обидва — 1995), «Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом», «Про боротьбу з тероризмом», «Про основи національної безпеки України» (усі — 2003), «Незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків» (2008) і числен. змін до різних законів, а також багатьох статей з актуал. суспільно-політ. проблематики у вітчизн. і зарубіж. ЗМІ.

Рекомендована література

1. Гонта В. Український полковник і українська мафія: компромісу бути не може. К., 1999.

М. І. Мельник

Бібліографічний опис:

Омельченко Григорій Омелянович / М. І. Мельник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75284>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).